

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.054/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Balogh Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Balogh Lajos ügyvéd, 4025 Debrecen, Miklós u. 14. szám) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a Dr. Murvay Gábor ügyvéd (4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 3. I/2.) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe szám alatti lakos) I. rendű és a ... Kft. (I.rendű alperes címe szám alatti székhelyű, levelezési cím: cím II. rendű alperes ellen 20 000 000 Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 5. P. 21 157/2007/37. sorszámú ítélete ellen a felperes által 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét alperessel szemben a keresetet elutasító ítéletnek tekinti, annak nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét azzal hagyja helyben, hogy a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összege helyesen 900 000 (Kilencszázezer) forint.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 25 000 (Huszonötezer) forint általános forgalmi adót is tartalmazó 150 000 (Egyszázötvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget, és külön felhívásra térítsen meg az államnak 900 000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A cégbejegyzés adatai szerint a felperes a **HCK** Kft-nek 2000. szeptember 28-tól 2005. január 10-ig ügyvezetője, illetve 2003. május 22-től 2005. október 15-ig vezető tisztségviselője, s ez utóbbi időszakban a társaság többségi irányítást befolyásoló tagja volt, önálló képviseleti joggal.

A kft. folyamatosan használta a ... Kft. ...helyrajzi számú 7 ha 5011 m² nagyságú telephelyét a rajta lévő felülepítményekkel együtt, amely ingatlan a 13.740/8-9. helyrajzi számú ingatlanok összevonásával megszűnt, és a kft. által használt területrészt a megosztás után 11 ha 3694 m² területtel létrejött 13.740/12. helyrajzi számú ingatlan részévé vált. A kft. 2007. július 28-tól felszámolás alatt áll.

A ... Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 2003. szeptember 26-tól 2006. március 24-ig felszámolás alatt állt, a felszámolási eljárás a kft. fennmaradásával, a hitelezők egyezségével zárult. Az I. rendű alperes 1991. március 13-tól 2002. október 15-ig a kft. ügyvezetője, majd a felszámolási eljárás után 2006. március 27-től 2007. június 22-ig, a tagsági viszonya megszűntéig vezető tisztségviselője volt, önálló képviseleti joggal.

2004. szeptember 14. napján az I. rendű alperes és **ZT**, mint a ... Kft. törzstőkéjének 100 %-át képviselő tagok, taggyűlési hatáskörben az 1991. évi XLIX. törvény 44. §-ának (2) bekezdésében írtak szerint a kft. jogi képviselője által ellenjegyzett okiratban meghatalmazták az I. rendű alperest, hogy a kft. nevében a felszámolási eljárás során az egyezségi tárgyaláson képviselőként eljárjon, az egyezségi okiratot aláírja.

Az I. rendű alperes, mint jogosult és a felperes, mint kötelezett 2005. június 24-én a ... Kft. jogi képviselője - aki a jelen perben az alperesek képviselőjét látta el, - által előzetes egyeztetést követően megszerkesztett, s az általa és a **HCK** Kft. jogi képviselője által ellenjegyzett írásbeli megállapodást írtak alá. Ennek 1-4. pontjaiban a két gazdálkodó szerv között folyó különböző, a felszámolási eljárásban az egyezségkötés akadályát képező bírósági eljárások megszüntetésére vállaltak kötelezettséget, amelyek teljesültek is.

Az 5. pontban rögzítették, hogy „kötelezett jelen megállapodás aláírásával egyidejűleg jogosult részére készpénzben 20 000 000 Ft-ot megfizet, elszámolás terhe nélkül, amely összeg átvételét jogosult jelen okirat aláírásával elismeri és nyugtázza”.

A teljesítés a jogi képviselők jelenlétében megtörtént.

A 6. pontban a felperes, mint kötelezett kijelentette, hogy a **HCK** Kft. a ... Kft. felszámolási eljárásának megszűnését kimondó határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül megkötött adásvételi szerződéssel meg kívánja vásárolni a ... Kft. tulajdonát képező 13.740/9. helyrajzi számú ingatlanból 7 ha 5011 m² nagyságú területet és az erre eső felülepítményeket 60 000 000 Ft + Áfa vételárért. Rögzítették, hogy az adásvétel tárgyát képező terület elhelyezkedését a felek által egyeztetett és a megállapodáshoz mellékelt vázrajz tartalmazza. Az I. rendű alperes, mint jogosult az eladási szándékot megerősítette, mint a ... Kft. „Fa” felszámolási eljárásában a felszámolási egyezség megkötésére a kft. tagjai által meghatalmazott személy, és vállalta, hogy a felszámolási eljárás megszűnését kimondó végzés jogerőre emelkedését követő 15 napon belül az adásvételi szerződést megkötöti a ... Kft. a **HCK** Kft-vel, vagy a kötelezett által megjelölt harmadik személlyel, illetve személyekkel, a kikötött vételáron.

Megállapodtak abban, hogy amennyiben az adásvételi szerződés a vevő hibájából nem jön létre, vagy létre jön, de nem megy teljesedésbe, a **HCK** Kft. a területet bérleti jogviszony keretén belül használja, az 1/c pontban megszüntetni vállalt bírósági eljárásban keletkezett szakértői véleményben megállapított használati díj, mint bérleti díj ellenében.

Megállapodtak abban is, hogy amennyiben az adásvételi szerződést a jogosult nem köti meg, az átadott 20 000 000 Ft a terület és a felülepítmény bérleti díjaként kerül elszámolásra.

A **HCK** Kft. jogi képviselője szerkesztésében több adásvételi szerződéstervezet is készült, amelyekben a **HCK** Kft. kijelölése alapján vevőként a felperes, mint természetes személy és az érdekkörébe tartozó, vagy kizárólag csak az érdekkörébe tartozó gazdálkodó szervezet szerepelt a 13.740/12. helyrajzi számú teljes ingatlanra, vagy ezen és a /11. helyrajzi számú ingatlanokból telekalakítással kialakítandó /19. helyrajzi számú ingatlan továbbosztásával kialakuló /20. és /21. helyrajzi számú, összesen 7 ha 5311 m² területű felülepítményes ingatlanra.

E szerződéstervezetek mindegyike visszautalt a felperes által a **HCK** Kft. képviseletében, és az I. rendű alperes által a ... Kft. képviseletében 2005. június 24. napján megkötött megállapodás 6. pontjába foglalt adásvételi előszerződésre, valamint a felperes által átadott 20 000 000 Ft, a vételárba beszámítandó vételár-előlegre.

A ... Kft. a tervezetek egyikét sem írta alá, mert a vevőjelöltek egyike sem tudta vállalni az eladó által feltételként megszabott egyösszegű teljesítést.

A ... Kft. a 20 000 000 Ft-ot a **HCK** Kft.-vel szemben bérleti díjként elszámolta.

A **HCK** Kft. a ... Kft. ellen birtokvédelmi kérelemmel élt, amit ... Város Jegyzője 2007. február 26-án kelt határozatával elutasított. A határozat indokolásában rögzítette, hogy a helyszíni szemle során a telephelyet használaton kívül találta, s a birtokláshoz való jog kérdésében a döntés nem jegyzői hatáskör.

A felperes 2007. július 23-án előterjesztett keresetében kérte kötelezni az I. rendű alperest 20 000 000 Ft tőke és annak 2005. június 24. napjától járó törvényes mértékű kamata és perköltség megfizetésére. Keresetében előadta, hogy sem neki, sem az I. rendű alperesnek képviseleti joga nem volt, a 2005. június 24-i megállapodást magánszemélyként kötötték. Ennek 6. pontjában adásvételi előszerződést kötöttek, s a 7. pontban a nem teljesülés esetére rendelkeztek. A felek akarata szerint az ingatlan vevője nem a **HCK** Kft., hanem a felperes, mint természetes személy által kijelölt harmadik személy lett volna. A 20 000 000 Ft-ot a felperes magánszemélyként a magánvagyonából adta át, ekkor már nem is volt a kft. tagja, így az átadott összeg semmiképpen nem lehetett a kft. pénze. Mivel az adásvételi szerződés nem jött létre, a **HCK** Kft.-t, illetve személy szerint őt kár érte. A szerződéskötéskor az I. rendű alperes őt megtévesztette azzal, hogy a nem létező /9. alátörésű helyrajzi számú ingatlant létezőként tüntette fel, és így neki nem lehetett tudomása arról, hogy a szerződés tárgya nem létező ingatlan. Az I. rendű alperes képviseleti joga hiányában érvényes bérleti szerződés sem jött létre, ezért a beszámításnak helye nincs. A bérleti díj fizetési kötelezettség egyébként is a **HCK** Kft.-t terhelte, s a kft. és a felperes között a bérleti díjtartozás átvállalására megállapodás nem jött létre. Így „tekintettel arra, hogy a megállapodásba foglalt egyik jogügylet létre sem jött szerződés, a másik jogügylet pedig egyrészt semmis, másrészt létre sem jött szerződés, a felperes által átadott pénzösszeg megtartására az alperesnek semmilyen jogalapja nincs. Ezért azt köteles a Ptk. 361.§-a (1) bekezdése szerint visszafizetni.” (6. sorszám.)

A II. rendű alperes perbevonását követően az alperesekkel szemben a marasztalási keresetét vagylagosan tartotta fenn.

Az alperesek a kereset elutasítását, és a felperes perköltségben marasztalását kérték. Hivatkoztak arra, hogy a felperes kereseti kérelmének jogcímét nem pontosította, a II. rendű alperessel szemben pontos kereseti kérelmet nem terjesztett elő. Állították, hogy a felperes a **HCK** Kft. nevében járt el, ezért keresetőségi joga nincs. Az I. rendű alperes

hangsúlyozta, hogy elszámolás terhe nélkül vette át a 20 000 000 Ft-ot, ezért visszafizetési kötelezettsége nincs. Az I. rendű alperes a megállapodást a II. rendű alperes javára kötötte meg a taggyűlés felhatalmazása alapján.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest az alperesek javára 500 000 Ft + Áfa ügyvédi munkadíj perköltségként és az állam javára 1 200 000 Ft kereseti illeték megfizetésére.

Ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a peres felek mint magánszemélyek kötötték meg a 2005. június 24-én kelt megállapodást, melynek jogosultja az I. rendű alperes, kötelezettje a felperes. Az 5. pont kivételével a megállapodásnak minden esetben az általuk ügyvezetett cégek voltak a jogosultjai, illetve kötelezettjei, s a cégek egymás közötti üzleti viszonyait rendezte. Az I. rendű alperes a perben nem igazolta, hogy az 1991. évi XLIX. törvénynek (Cstv.) a megállapodás aláírásakor hatályos 41. §-ába és 8. § (1) bekezdés c) pontjába foglalt feltételeknek megfelelően jogosult lett volna a II. rendű alperes nevében a megállapodást megkötni, ezért, és mert a fejrészből is kitűnően a megállapodást magánfélként kötötték meg, annak a felperes és az I. rendű alperes viszonylatában értékelhető egyetlen rendelkezése az 5. pont, amely az alperesre elszámolási kötelezettséget nem ró. A felperes a perben nem jelölt meg és nem bizonyított olyan jogcímet, amely az elszámolás nélkül átadott összeg visszakövetelésére jogosítaná. Utalt arra, hogy több ízben személyes megjelenési kötelezettséggel idézte a feleket, de a tárgyalásokon egyikük sem jelent meg, írásbeli személyes nyilatkozatot sem tettek, így a rendelkezésre álló adatok alapján kellett határoznia.

Az ítélet részbeni megváltoztatása és az I. rendű alperesnek a keresetben és perköltségben marasztalása iránt a felperes élt fellebbezéssel. Indokként előadta, hogy a felperes keresetének jogcíme a jogalap nélküli gazdagodás, ami, más jogcím nem lévén, az I. rendű alperes marasztalását megalapozza. A perben az I. rendű alperesnek kellett volna megjelölnie azt a jogcímet, ami alapján a pénzt megtarthatja. Az elszámolási kötelezettség hiánya mindössze annyit jelent, hogy nem kell számot adnia arról, mire használta fel a pénzt, de nem jelenti a visszafizetési kötelezettség hiányát.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme helyes indokai alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, s az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül. A Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel a keresetet a II. rendű alperessel szemben elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést fellebbezés hiányában nem érintette, az I. rendű alperes marasztalására irányuló fellebbezési kérelmet alaptalannak találta.

Az ítéltábla a keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést érdemben alaposnak találta, annak indokait azonban az alábbiak szerint helyesbítette:

Az ítéletábra a fentiekben kiegészített tényállás alapján nem osztotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a peres felek a 2005. június 24-i megállapodást magánszemélyként kötötték. Ennek eldöntésekor annak nincs ügydöntő jelentősége, hogy a megállapodás fejrészében magukat magánszemélyként tüntették fel, és a cégszerű aláírást is mellőzték. Dr. N ügyvéd, a **HCK** Kft. jogi képviselője az alperesi képviselő perbeli előadásával egyezően vallotta, hogy a megállapodást ketten készítették, s azt az alperesi képviselő foglalta írásba. A tanú vallomása szerint a peres felek a megállapodás minden pontját azzal a tudattal, szándékkal kötötték meg, hogy a kft. nevében és ügyvezetőként tesznek joghatályos nyilatkozatokat. Kiténik ez a szerződés 1. pontjának alpontjaiból és mindvégig a megállapodásból. A peres felek ebbéli minőségükben a ... Kft. ellen folyó felszámolási eljárás alatt többször egyeztettek és tárgyaltak. Egy ilyen alkalommal adta elő az I. rendű alperes, hogy a felszámolási eljárásban az egyezségkötéshez a ... Kft-nek 20 000 000 Ft-ra lenne szüksége, és felajánlotta, hogy ha a felperes fizet annyit, azt majd beszámítják az ingatlan vételárába, amelyre „quasi” adásvételi előszerződést kötöttek, s a ... Kft-nek eladási, a **HCK** Kft-nek vételi szándéka állt fenn. A vétel tárgyát képező területet lerajzolták és azt a megállapodáshoz csatolták, s megállapodtak abban is, hogy a tulajdonjog átruházása csak a megosztás után lehetséges. A felek jövőbeli együttműködésre készültek, és ezért döntöttek a folyamatban lévő bírósági eljárások megszüntetése mellett. (22. sorszámú jegyzőkönyv.)

A megállapodás tartalma sem hagy kétséget afelől, hogy a felek az általuk képviselt kft-k nevében, az ő javukra és terhükre vállaltak abban jogokat és kötelezettségeket. Ebből következően a felperes - eltérő szerződéses kikötés hiányában - a 20 000 000 Ft-ot is a kft. képviselőjeként, a kft. nevében, és nem magánszemélyként adta át az I. rendű alperesnek, nem mint magánszemélynek, hanem mint a ... Kft. képviselőjének, annak tudatában, hogy a pénz a kft. egyezség-kötéséhez szükséges a felszámolási eljárásban a kft. fennmaradása érdekében, ami meg is történt. E peradatokkal és az I. rendű alperes tagadásával szemben a bizonyítás a Pp. 164.§-ának (1) bekezdése alapján a felperest terhelte volna, amire még csak kísérletet sem tett. A szerződés 6. pontja a **HCK** Kft-t nevezi meg az ingatlan vevőjeként, s más személy csak a kft. kijelölése alapján, a kft. akaratából lehetett volna az ingatlan vevője, amire az adásvételi szerződés-tervezetek is kifejezetten utaltak. A felek a szerződéskötés megghiúsulása esetére a 20 000 000 Ft elszámolásáról is megállapodtak, s amint azt a szerződés-tervezetek is bizonyítják, megállapodásuk kiterjedt arra is, hogy szerződéskötés esetén azt beszámítják a vételárba. Írásbeli keresetében még a felperes is „elszólta magát”, amikor rögzítette, hogy a szerződés megghiúsulása miatt „a társaságunkat kár érte”.

A peres felek, mint magánszemélyek között tehát jogviszony nem állt fenn, a felperes a 20 000 000 Ft-ot a saját nevében az I. rendű alperestől, mint magánszemélytől nem követelheti. Nem változtatna ezen a tényen az sem, ha a pénz ténylegesen a felperes magánpénze lett volna. Azt ugyanis nem a maga nevében, hanem a **HCK** Kft. nevében adta át, a felperes is magánszemélyként az ingatlan vevője csak a **HCK** Kft. kijelölése esetén lehetett volna. A megállapodás - a szerződés létrejöttétől eltekintve - minden pontjában teljesedésbe ment, azt tehát úgy a **HCK** Kft., mint a ... Kft. jóváhagyta, így ha a magánpénze volt a felperesnek a 20 000 000 Ft, arra nézve elszámolási viszonyba nem az alperesekkel, hanem a **HCK** Kft-vel került.

A jelen perben a felperesnek a szerződés érvénytelenségére hivatkozása több okból is súlytalan.

Elsődlegesen a **HCK** Kft. perbenállása nélkül a felperes a szerződés érvényességét az alperesekkel szemben sikerrel nem vitathatja.

Másodsorban a szerződéskötéskor a felperes ismeretében volt a saját és az I. rendű alperes jogi helyzetének, és amikor a **HCK** Kft. ellen folyó felszámolási eljárás miatt a kft-vel szembeni bármiféle igényérvényesítésének realitása nincs, a saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. (Ptk. 4. § (4) bekezdés.)

Az 1997. évi CXIV. törvénynek (új Gt.) a megállapodás megkötésekor hatályos 26. §-ának (1) és (2) bekezdései szerint a cégjegyzékbe bejegyzett jogoknak, tényeknek és adatoknak és ezek változásának a cégbírósági bejelentése a vezető tisztségviselő kötelezettsége. A vezető tisztségviselők korlátlanul és egyetemlegesen felelnek azokért a károkért, amelyek a bejelentett adat, jog vagy tény valótlanágából, illetve a bejelentés késedelméből, vagy elmulasztásából származnak.

Az 1997. évi CXLV. törvény (rég. Ctv.) 3. §-ába foglalt, a cégnyilvántartás nyilvánossága és közhitelessége elvével és követelményével összhangban a 10. § (1) bekezdése és 30. §-ának (2) bekezdése értelmében a cég tagjait és vezető tisztségviselőit, az ügyvezető személyét érintő változás harmadik személyekkel szemben a változás időpontjára visszamenő hatállyal ugyan, de csak a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel válik hatályossá. A cégjegyzékből megállapíthatóan a felperest önálló képviselőre jogosító vezető tisztsége 2005. január 10-én a **HCK** Kft-ben ugyan megszűnt, de a változás bejelentésének késedelve miatt harmadik személlyel szemben csak 2005. október 15. napjával vált hatályossá, és a köztes időt a taggyűlés utólagosan jóváhagyta. Így a felperes a szerződéskötés időpontjában a saját képviselői joga hiányára sikerrel nem hivatkozhat.

A szerződéskötés időpontjában a II. rendű alperes tagja az I. rendű alperes és **ZT** volt. Az iratok között 10. sorszám alatt csatolt meghatalmazást taggyűlési hatáskörben meghatalmazóként mindketten aláírták, s a jogi képviselő által szerkesztett és ellenjegyzett meghatalmazás a Pp. 196. §-a (1) bekezdés e) pontja alapján teljes bizonyító erejű magánokirat, alakilag és tartalmában is kielégíti a Cstv-nek az elsőfokú ítéletben hivatkozott rendelkezéseit. A meghatalmazás rendeltetése harmadik személlyel szemben a képviselői jog igazolása, aminek a csatolt okirat megfelel, és nem érvényességi kelléke az egyezség feltételeire vonatkozó taggyűlési határozat. A megállapodás tartalmában egyébként nem azonos a bíróság előtt megkötendő egyezséggel, legfeljebb annak előkészülete, illetőleg részben a felszámolás utáni időszakra vonatkozó kikötéseket tartalmaz, így megkötésével az I. rendű alperes a meghatalmazás kereteit sem lépte túl. Ezért a felperes részéről az alperes képviselői jogának vitatása is megalapozatlan.

Negyedrészről képviselői jog hiánya esetében a peres felek álképviselőnek minősülnek, s a megállapodás kikötései a Ptk. 221. §-ának (1) bekezdése alapján az általuk képviselt gazdálkodó szervezetek utólagos jóváhagyásával érvényessé váltak. Ennek megtörténte pedig nem kétséges, hisz a megállapodás 1-4. pontja teljesült, s az 5-7. pontokat mindkét gazdálkodó szervezet magára kötelezőnek fogadta el, és annak megfelelően járt el. A felszámolási eljárás megszűntét követően a II. rendű alperes ügyvezetője az I. rendű alperes lett ismét, saját korábbi nyilatkozatát ekként is megerősítette. A megállapodás alapján átadott 20 000 000 Ft tehát nem az I. rendű alperesnél, mint magánszemélynél,

hanem a II. rendű alperesnél van, aki azt a szerződés 7. pontja alapján tartja magánál, így a Ptk. 361. §-a alapján az összeg visszafizetésére az alperesek egyike sem volt kötelezhető.

Észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét az Itv. 49. §-ának (1) bekezdés a) pontját felhívva ugyan, de összegében tévesen határozta meg a pertárgy-érték 6 %-ában, a megjelölt jogszabályhely ugyanis az illeték mértékét 900 000 Ft-ban maximálja. Ezért az ítélőtábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a fentebb kifejtett indokok szerint a felperes által fizetendő kereseti illeték összegének helyesbítése mellett hagyta helyben.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró és írásbeli ellenkérelmet előterjesztett alperes javára fellebbezési eljárási költséget fizetni, a tárgyaláson kívüli elbírálásra és a kifejtett jogi képviselési tevékenységre figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdései, valamint 4/A §-ának (1) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint megállapított mérsékeltebb összegben.

Köteles továbbá a felperes az illeték-feljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési illetéket is az államnak utólag megfizetni az Itv. 42. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú illetékkel azonos összegben.

D e b r e c e n, 2009. április hó 7.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

